

Kutatási Jelentés a 1430-2/2014-es Ikt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Klostrom-szirtek térsége, Avaros-barlang

Kutatásvezető helyettes: Turi Zoltán

Feltáró kutatás

A 2013-as évben a kutatási területtel viszonylag keveset tudtunk foglalkozni. A 2013-as új részek végpontján folytattunk feltárást. Ezekből jelenleg két bízható van, mindkettőben erős huzatot tapasztaltunk, illetve denevérkijelölés is megfigyelhető volt. Kovács Richárd segítségével elkészült a barlang teljes poligonja, így jelenleg az Avaros barlang eddig felmért hossza 391, a vertikális kiterjedése pedig az 57 méter. Jelenleg szerény továbbhaladást könyvelhetünk el, így a barlang közel 400 méter. Mivel az Elosztó felső végpontjában egyelőre belátni a folytatásba, valamint a régi részben, az egyik felső kürtőben szintén huzat mellett látni a továbbjutást, így a következő évben erre a két pontra koncentráljuk tevékenységünket.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés a KTVF: 54521-5/2012 -es lkt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Pilis-tető, Nagy-Szopláki-víznyelő (Bodzás-nyelő)

Kutatásvezető helyettes: Nagy András

Feltáró kutatás

A tárgyévben erre a kutatási pontunkra fordítottuk a legtöbb energiánkat. A nyelőről Kovács Richárd készített felmérést, ez alapján a felmért mélység 12 méter. A felmérést követően folytattuk a munkát, így a jelenlegi tényleges végpont kb. 24 méter. A nyelő első 4 métere humuszban található, melyet keretácsolattal láttunk el. Ezt követően kb. 2 méter nagyobb kőtömbök között tart lefelé, majd eléri szálkövet. Innen már viszonylag szűk, de szabad járatban haladtunk lefelé, míg el nem értük a végpontot jelentő szűkületet. Ennek tágítása a következő év feladata. A járat jellege erősen oldott, csipkézett, kagylós oldás formákkal tarkított. A végponton intenzív huzat tapasztalható az időjárás függvényében. A nyelő középső szakasza meglepően magas széndioxid koncentrációval bír. Mivel a munkát ez balesetveszélyessé tette, így ideiglenes szellőzőcsövet építettünk be, mely a jelenlegi végpontig tart. Mivel a kutatási engedély lejárt, így annak hosszabbítását megkértük, mivel mindenképp érdemes a munkát folytatni a jelentős mélységű barlang feltárásának lehetőségével számolva.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés a KTVF: 255-9/2013 -es lkt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Kanális-barlang

Kutatásvezető helyettes: Nagy András

Feltáró kutatás

A kutatási ponton erőforrások hiányában csak a Szépvölgyi-kutatótáborokkal együttműködve tudunk dolgozni. A jelenlegi végponton erős huzat mellett ferde, oldott főtéjű hasadékba látni be, melynek alját igen laza törmelék borítja. Mivel a továbbjutást egy kalcit-zivacs-szűkület akadályozza, annak eltávolítása a következő cél.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés a Ktf: 289-8/2014-es lkt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Pál-völgyi-barlangrendszer Mátyás-hegyi-barlang

Kutatásvezető helyettesek: Vörös Péter; Hegedűs András

A 2014-es évben két területen folytattunk kutatásokat:

Feltáró kutatás

Feltáró kutatás a Névtelen-Lapos-folyosók mögött található részekre korlátozódott, ahol a viszonylag szűk kúszó járatban haladunk előre, a tárgyévben kb. 2 métert, teljesen kitöltött márgás szelvényben. A járat végződés felső részén a kitöltés viszonylag laza, a levegő lassan cserélődik, azonban koncentrált huzat nem érezhető. A Névtelen-folyosó meghosszabbítását jelentő fő törésvonalig kb. másfél – két métert kell előre haladni - ekkor dől el, érdemes –e ezen a ponton a munkát folytatni. A másik kitörési pont a Tűzoltó-ág felső részében található, ahol egy kb. másfél méter márgás kitöltés bontása után egy négy méter hosszú, lapos járatot találtunk. A járat egyik végződése egyértelműen a tárórendszerbe csatlakozik vissza, a másik irány azonban kifelé mutat. Bár keveset tudtunk egyéb területeinken végzett munkák miatt feltárással foglalkozni, azonban a kutatást mindenképp folytatni érdemes a várható eredmény nagyságát figyelembe véve.

Készítette: Turi Zoltán

Tudományos tevékenység

Mátyás-hegyi-barlang kiválások vizsgálata

A Mátyás-hegyi-barlang régi részében (Centenáris-szakasz) folytattunk megfigyeléseket arra vonatkozóan, hogy bizonyos kiválástípusok és ásványfajok hol, milyen elterjedésben és megjelenésben fordulnak elő. Ennek eredményeképpen általánosságban megállapítható horizontálisan és vertikálisan is egy kiválássor, amely többé-kevésbé kifejlődve sok helyen észlelhető.

A Könyvtár előtti Cseppköves-terem kiválás-sorát vizsgálva eddig az alábbi eredményekre jutottunk:

- (1) a terem főtéjén beszivárgó víz a főtétől lefelé a terem oldalfalán cseppkőkiválást (cseppkőlefolysást) hoz létre, amelynek anyaga kalcit.
- (2) a terem kiválás-sora lefelé, és a kijárat felé (Ny felé) oldalirányban megváltozik:
 - (a) először borsókövek jelennek meg, melyek anyaga röntgen pordiffrakciós elemzések alapján (XRD): aragonit
 - (b) tovább lefelé, Ny felé egyre porózusabbak és pamacszerűek, túszerűek a kiválások, ezek anyaga: aragonit, majd hidromagnezit (XRD)

(c) végül már nem karbonát anyagú kiválások, hanem gipsz képződik (XRD), vékony kéreg és gipszvirágok formájában.

A kaolinitet is tartalmazó anyagos aljzatban is megjelennek gipsztűk (XRD).

A cseppkő - borsókő - tükristályok - gipszvirágok (kéreg) sorozat sokfelé megfigyelhető. A kiválások e határozott sorrendje jó összefüggést mutat a barlangi kiválásokra bizonyos körülmények közt jellemző „evaporitos kiválás-sorral”, amelynek kezdőtagja és a sor néhány tagja is megjelenik a vizsgált minták közt. A beszivárgó víz ide érkezve a Ca^{2+} HCO_3^- ionok mellett bizonyos mennyiségű Mg^{2+} és SO_4^{2-} ionokat is tartalmaz (az utóbbi forrása itt valószínűleg a kőzetben finomdiszperz formában vagy telér formájában, illetve gumók alakjában megjelenő pirit ásvány szulfid tartalma lehet (már oxidált formában), de nem kizárt a felszíni eredetű antropogén szennyezés sem. A kalcit kiválásával a Ca^{2+} HCO_3^- ionok eltávoznak az oldatból, amely így pl. Mg^{2+} és SO_4^{2-} ionokban dúsul. E Ca:Mg arány eltolódás eredménye lehet az aragonit, majd magasabb Mg-tartalmú hidromagnezit kiválása. A sor előrehaladtával az ásványok oldhatósága nő, vagyis az oldat töményedése mellett bepárlódása is szükséges lehet a kiváláshoz. A hidromagnezit és gipsz relatíve oldékonyabb ásványfajok. A párolgást ebben az esetben előidézheti a barlangi huzat, ami a beszivárgó vizet az alsóbb részekben folyamatosan szárítja, elősegítve ezzel a fenti ásványok meghatározott sorrendben és elrendeződésben való képződését.

(Ennek igazolásához szükséges lesz majd megvizsgálni az itt beszivárgó víz összetételét, a fenti ionok mennyiségét és telítettségét.)

Készítették: Virág Magdolna, Hegedűs András;

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés a Ktf: 46483-4/2012-es lkt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Pál-völgyi-barlangrendszer, Moby-Dick-barlang

Kutatásvezető helyettes: Nagy András

Feltáró kutatás

A tárgyévben a barlang hossza kb. 60 méterrel növekedett, valamint feltárássra került a barlanggal összekötött régi tárórendszer, melyben erősen huzatos keresztvasadékokat találtunk. A táró hossza kb. 30 méter. A barlang térbeli elhelyezkedése egyre inkább a területre jellemző térbeli elhelyezkedést tükrözi vissza. A jelenlegi végponton egyértelmű huzat, valamint karfiol, és borsókő kiválásokat találtunk. A járatok jellege oldott fővasadékok, ritkán töredezett főte, omlások a járatban. A huzat, illetve a Mátyás-hegyi-barlang feletti magassága (+20 méter), egyértelművé teszi, hogy az ismert barlangjáratok fölött egy felső szint található, mivel a kutatott járatok megközelítik azokat. A Mátyás-hegyi barlang jártai az adott területen felül zártak (Ebédlő), viszonylag repedésmentesek-így az azokkal való összeköttetés kizárható. A kutatást, mint a rendszer bővítésének potenciális lehetőségét mindenképp folytatjuk a következő évben.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés a Ktf: 1784-1/2014-es lkt. szám kutatási engedélyhez

Kutatási terület: Pilis-gerinci-zsomboly

Kutatásvezető helyettes: Nagy András

Feltáró kutatás

A tárgyévben a közeli Nagy-Szopláki-víznyelő kutatására fordítottuk energiáinkat, ahol viszonylag mélyre jutottunk. Így a tárgyévben ezen a ponton sajnos nem végeztünk feltáró kutatást. A 2015-ös munkaévben szeretnénk nyári tábor keretén belül nagyobb kapacitással foglalkozni ezzel a ponttal.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán

Kutatási Jelentés az Aggteleki Nemzeti Park területén található kutatási engedélyekhez

1862-8/2010-es ügyiratszámú kutatási engedély

Terület: a Haragistya - Nagyoldali terület terepbejárási engedélye

Sajnos a munkaévben erőforrások hiányában nem sikerült a területen érdemi munkát végeznünk. Remélhetőleg a következő évben ide tudjuk koncentrálni erőink egy részét.

10274-10/2010-es ügyiratszámú kutatási engedély

Terület: Derenki-víznyelősor

Sajnos ezen a ponton évek óta nem sikerült a területen érdemi munkát végeznünk. Mivel a kutatási engedély lejárt, így annak hosszabbítását fontolóra vettük, mivel a 70-es években végzett vízfestések, valamint a területen kutatók véleménye alapján bizonyítottan tekinthetőek az ember számára járható vízvezető járatok.

825-4/2012-es ügyiratszámú kutatási engedély

Terület: Musztáng-barlang, Nagy-oldali-zsomboly

Sajnos a munkaévben erőforrások hiányában nem sikerült a területen érdemi munkát végeznünk. A Musztáng-barlangban egyelőre nem tervezünk dolgozni, azonban a Nagy-oldali-zsombollyal mindenképp szeretnénk a jövőben foglalkozni. Remélhetőleg a következő évben ide tudjuk koncentrálni erőink egy részét.

Budapest, 2015.02.11.

Turi Zoltán